

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

V. Vaticinium illud Isaiae 7. 14. in Maria matre, & Jesu filio completum est.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Cadunt ergo omnia hæc Judaicæ expositionis fulcimenta.

IV. At aliud præterea Adversariis præcludendum effugium est, quo scilicet se proriipiunt, postquam vocabuli *עלמה* legitima ab eis significatio extorta est. Aiunt enim non ex eo recte concludi Virginem illam, de qua futurum prædixit Isaias ut concipiat filium & pariat, in hoc conceptu & partu haudquaquam imminutum iri, sed id tantum posse colligi virginem fore ad hunc usque conceptum: ac proinde Isaiam, cum dixit, *Ecce Virgo concipiet & pariet Filium*, id sibi voluisse, tum concepturam & parituram Virginem, postquam virgo esse desierit. Verum equod erit si gnum illud quod pollicetur Deus, si virgo amissa virginitate concipiat & pariat, more matrum omnium? Responder Bodinus in pestifero & exitiali libro nondum edito, & numquam edendo, quem De abditiis rerum sublimium arcanis inscripsit, conceptum hunc & partum signum quidem fuisse, at non prodigium. Quasi vero vocabulum, *אמה*, quo utitur Propheta, non prodigium quoque significet, atque eo sensu in Libris sacris sæpe adhibitum reperitur; quasi Jeremias rem eandem prænuntians, *הרשה*, *Novum* non appellaverit, quod Isaias *אמה*, *Signum* dixerat. Neque sane est cur verum hunc Christi Jesu ortum prædicantibus nobis, religionis nostræ perduelles detrahant fidem, quam de Homeri, Platonis, aliorumque simili ortu falsa jactantibus Ethnicis habuerunt. Ex Apolline enim, & Pericione ab omni mortalium complexu integra, natum Platonem ferunt: Remum & Romulum ex Ilia virgine & Marte. Jove satos esse Alexandrum & Scipionem incredibile visum non est. Ponticæ cuidam mulierculæ ex Apollinis congressu gravidam se dicenti multos adhibuisse fidem narrat Plutarchus; rum Sileno puero ex ea nato fraudibus suis texendis uti decrevisse Lylandrum, virosque insignes produxisse, qui rei confirmabant famam, rumoremque spargebant Delphis petitum, Sacerdotes in arcanis habere sacra quædam oracula, quæ nemini legere fas esset, nisi qui patrem haberet Apollinem. Adeo incredibilis non habebatur ortus hujusmodi. Scribit Hieronymus adversus Jovinianum, creditum Buddam Gymnosophistarum principem è latere virginis prodiisse. Alterum Buddam, Terebinthum prius dictum, commemorat Socrates, qui ortum quoque suum ad virginem referebat, prioris Buddæ usurpato nomine & ortu commentitio. Minerva natum se credi volebat Domitianus, ut est apud Philostratum. Celebrem illum Anglorum vatem Merlinum sine virili congressu procreatum fabulantur. Sunt apud Turcas pueri, quos *אמה* & virginibus tantum prognatos vulgus credit: Animæ filii, *Nephes-ogli* appellantur Turcico idiomate, & miranda facinora edere putantur. Scribit Pomponius Mela Apim Ægyptiorum Deum, qui *bos niger* erat, *cervis maculis insignis, & cauda, linguaque dissimilis aliorum, raro nasci, nec coitu pecoris (ut aiunt) sed divinitus & celesti igne conceptum*. Adamum sine patre & matre de luto à Deo confictum, Evam ex Adami costa procreatam Judæi fatentur. Qui mundum factum putant, quod Græcorum Philosophorum plerique placuit, primos homines sine patre & matre editos fuisse dicant necesse est: quod minus credibile est, quam ex matre tantum, sine patre Christum Jesum prodiisse, ut optime adversus Celsum disputat Origenes. Ex sexto Geneseos capite arbitrati sunt plerique memoratos illic Gigantes haudquaquam à viris esse progenitos. Optime quoque Justinus Tryphoni objicit, steriles feminas & genitales annos prætergressas, Saram, Annam Samuelis matrem, & Elizabetham, Dei beneficio fecundas extitisse. Et Judæi ipsi in Midrasch Echa futurum tradunt, ut Redemptor à se expectatus sine patre nascatur. Idem habet R. Simeon ben Jochai in Genesis, & R. Moses Hadarsan in Psalmum octogesimum quintum. Falsus est ergo Plutarchus, cum scripsit feminam omnino nullam dictam esse sine viri confortio infantem peperisse.

V. Nunc vero nobis incumbit probandum prædictionem hanc Isaiæ, qua futurum prænuntiatur ut Virgo concipiat & pariat Filium, integra etiam in conceptu & partu virginitate, in Maria matre & Jesu filio esse completam. Christi enim Jesu Adversarii, tam splendidum ei testimonium ut eriperent, ex adulterio natum proderunt. Impii maxime Judæi impuro suo & maledico ore Mariam matrem Jesu, ornatricem fuisse, sive *אמה פלגא*, & *אמה פלגא*, hoc est comendis mulierum criminibus operam suam locasse blaterant. Quod artificium quæ exercebant feminæ, quam parum pudicæ essent, ex Nape & Cypassi, quæ in libris Amorum Sulmonensis Poëtæ memorantur, satis notum est. Proinde Mariam appellare solent, *אמה פלגא*, hoc est *Adulteram*; Jesum vero, *בן פלגא*, *Adulteræ filium*: quod equidem sine indignatione referre non possum. Sic sæpe Thalmud utrumque. Sed & illic quoque, & in Midrasch Coheleth, & in damno libro, quem *ישו הורדות*, *Generations Jesu* inscripserunt, cum *בן פלגא*, *filium Pandiræ*, & *ישו פנתריא*, *Jesum Pantherinum* nuncupant. Atqui Pantheram illum, Mariæ maritum fuisse narrant in libro Thalmudico Sanhedrin, verum

Virgo illa, cuius conceptum & partum prædicit Isaias 7. 14. non solum ad conceptum usque & partum, sed post utrumque etiam virgo fore prædicitur.

Plutarch in Lylandr.

Hier. adv. Jov. libr. 1. cap. 16.

Socr. libr. 2. cap. 11.

Phil. De vit. Apoll. libr. 7. cap. 11.

Pompon. Mel. libr. 1. cap. 9.

Orig. libr. 1. contr. Cels.

Plut. in Præc. conjug.

Vaticinium illud Isa. 7. 14. in Maria matre, & Jesu filio completum est.

Sanh. cap. 7.

ror
cca,
acci-
R.
con-
rtit,
qui-
pa-
enim
bus,
lenæ
noni-
telis

hisse
hori-
gia-
Nam
relin

ipine
la in
nia,
calle
s ex
, &
viam
itum
um-
dem
us à
vius
titer
igia
heri
præ-
s à
am-
i. s.
flu-
geni
dina-
cta
uod
gen-
esse
bla-
ero
rer-
m-
ga-
ns:
nes
est.
unt

adulterum eam admisisse Pombeditanæ Scholæ Magistri illic asseverant. Celsus vero, ut pote Judaicarum rerum parum consultus, Pantheram, non Mariæ maritum, sed adulterum fuisse dixit, atque eam demum in adulterio à marito deprehensam, domo ejectam, Jesum ex illicito hoc Pantheræ concubitu procreatum clam peperisse. Verba ipsa Celsi, hæc adversus Christum Jesum vomentis, refert Origenes. Nempe familiare progenitorum Jesu cognomentum in ludibrium contumeliamque versum est: nam Jacobum Josephi patrem, Pantherem cognomine appellatum fuisse tradit Epiphanius in Hæresi Antidicomarianitarum. At Johannes Damascenus genealogiam Christi per texens, Mariam narrat patrem habuisse Joacimum, Barpantheris filium, hujus patrem fuisse Pantherem. Unde fit verisimile, Pantheris cognomentum, à Mariæ, vel quod potius credimus, Josephi parentibus gestum, Josepho quoque ipsi inhæsisse. Nos quod dant accipimus, Jesum Josepho non esse prognatum; adulterii vero crimen sanctissimæ & integerrimæ Virgini impactum facile diluimus. Nam quod adulterum ejus appellat Celsus Pantheram, quem Judæi ipsius maritum fuisse volunt, id calumniam coarguit. Deinde quis credat tanta patientia fuisse Josephum, ut manifestam criminis ejus, quod legibus Judæorum tam severa animadversione puniebatur, securam vivere permiserit? Quis credat infamem mulierem, inter consanguineas & affines, inter infensos Filio suo Legis peritos Magistros, Sacerdotes, & Phariseos tutam fuisse, ita ut de Mariæ Virgine Evangelistæ prodiderunt? Quis credat Jesum ipsum, tam spurco & damnato genitum concubitu, cujusmodi homines Mamzeri dicebantur, in Ecclesiam Domini fuisse admissum, contra Mosis interdictum? neque id ipsi ab invidis & inimicis, quos complures sua ei virtus pepererat, objectum publice & exprobratum? Quis credat Nazarenos Jesu populares, quibus nemo melius noscere potuerat ipsius parentes, spurcum hunc & probrosum ortum ita esse oblitos, ut fabrum eum, Josephi fabri & Mariæ filium esse, fratresque ejus ac sorores apud se manere palam predicarent? *Nonne*, inquit, *hic est Jesus filius Joseph, cujus nos novimus patrem & matrem? Quamobrem Nathanaëli dicit Philippus: Quem scripsit Moyses in Lege & propheta, invenimus Jesum, filium Joseph à Nazareth.* Ecquid fuit causæ duobus illis cæcis, quid Chananææ mulieri, quid populo Hierosolymitano, cur hominem furtivis & illegitimis procreatum amplexibus, Filium Davidis alta voce nuncuparent? Quis credat denique Evangelistas & Apostolos in manifesta re tam præfractæ mentiri aulos, (absit dictis impietas) & adversus rei propalam editæ notitiam, superstitibus etiam pervulgati facinoris testibus, mirabilem quemdam Jesu ortum fuisse commentos, & ad Davidem retulisse?

Tantum vero abest, ut adulterino fatu conceptum Jesum tempora ipsius mentita sint, ut eum potius Virgine matre natum crediderint. Simon enim, Jesu simius, quique Jesus ipse Christus haberi voluit, ut ei perquam similem se præstaret, non aliam ob causam virgine natum se ferebat, quam quod id ipsum de Christo Jesu accepisset. De Jesu hæc scribit Matthæus: *Cum esset desponsata mater ejus Maria Joseph, antequam convenirent, inventa est in utero habens de Spiritu sancto.* De se hæc jactabat Simon, ut perhibent Recognitiones Clementis: *Antequam mater mea Rachel conveniret cum eo, (Antonio) adhuc virgo concepit me.* Domitianum quoque, nisi mea me fallit conjectura, Christi de Virgine nati fama adduxit, ut matrem sibi Minervam virginem ascisceret. Jam enim Romæ pervulgata, erant res Christianorum, nec ignorare poterat Domitianus, quid de Christi ortu ferretur. Meminerat idem præterea Josephum Marathia filium Vespasiano patri suo accommodasse vaticinium a Jacobo patriarcha Judæ filio editum: *Non auferetur sceptrum de Juda, & dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expellatio gentium:* quod, ut erat rerum Judaicarum parum consultus, hæreditario forsitan jure ad se quoque pertinere posse arbitratur, subdole præsertim id ipsi fortasse suadente Josepho. Cum ergo ab Isaia prædictum accepisset, futurum ut de Virgine Messias nasceretur, atque id de Jesu Christiani vulgo dicerent, id sibi decus arrogare conatus est, Minerva se natum fingens. Messia quippe dignitatem ipsum affectasse vel id persuadet, quod cum inaudivisset esse in oraculis Davide genus ducturum esse Messiam, potentissimum videlicet regem quemdam, Davidis extinguere reliquias ac de medio tollere tentavit: quod Vespasianum eandem ob causam hoc ipsum jam ante aggressum esse sciret, seque in id genus inferere non posse intelligeret. Nam quod adducti ad eum nepotes quidam Davidis, Christi Jesu consanguinei, intacti abierunt, id fortunæ suæ tenuitate meriti sunt: ut apud Eusebium narrat Hegefippus. Nec enim humiles adeo ac viles homines ad regni Christo destinati opes assurgere posse existimavit, quas jam possidere se credebatur. Muhammedus ipse qui pleraque Jesu ornamenta ac dotes detraxit, Mariæ virginitati pepercit, eamque laudavit in Alcorano, & Jesum Adamo comparavit, qui

Orig. libr. 1.
conit. Celsi.

Joh. Dam. De
orth. fid. libr.
4. cap. 15.

Joh. 6. 42.
Joh. 1. 45.

Matth. 1. 18.

Clem. Recogn.
libr. 1. cap. 7.
& 14.

Euseb. Hist.
libr. 3. cap. 12.
19. 20.

Alcor. Sur. 3.
& 20.

sine virili congressu in lucem editus est. Non abs re erit priscam huc asserere historiam, quam ex traditione ad sua tempora propagatam narrant Origenes & Basilus. Fuisse tradunt in Templo locum, quo solis virginibus pateret aditus, exclusis reliquis quæ thorum virilem fuissent expertæ; illuc ingressa Maria Virgo jam Jesum enixa cum arceretur, atque ad mulieres ablegaretur, intercessisse Zachariam, quominus illa loci dignitatem amitteret; qua re offensos Judæos Zachariam interfecisse, vel quod in Templo inter virgines mulierem contra jus fasque consistere pateretur, vel quod feminam jam filio auctam, virginem haberi vellet. Traditioni huic tantum tribuetur si dei unusquisque, quantum volet, eam certe à gravissimis Auctoribus memorie proditam prætermittere piguit. Longe etiam minor est apud me traditionis alterius auctoritas, quam refert Suidas, è vetustis, ut ipse ait, Judæorum commentariis Tiberiade servatis exceptam; Jesum nempe Dominum in Sacerdotum numerum fuisse coopratum aliquando; cumque ipsius, patris item ac matris nomina in codicem de more essent referenda, matrem ad ea ex ore ipsius cognoscenda accitam, suum quidem ac Filii dedidisse nomen, patrem vero Deum ipsum indicasse, quippe quæ Filium ilibata virginitate, Spiritus sancti afflatu peperisset; & integritate demum ipsius testibus idoneis, accuratoque examine comprobata, non alium patrem quam Deum vivum codici fuisse adscriptum. Hæc temere admitti nolumus, narrante præsertim Suida, levissimo scriptore: nam Jesus Juda prognatus inter Sacerdotes, qui Levitici generis erant, admitti haudquaquam potuit. Respondet quidam apud Suidam, mistum fuisse genus Josephi patris Jesu: sed frustra; ait quippe Paulus ea tribu oriundum esse Christum Jesum, de qua nullus altar: præsto fuit: manifestum esse enim quod ex Juda ortus sit Dominus noster; in qua tribu nihil de Sacerdotibus Moyses locutus est. Adde per Leviticam matres in tribum Juda insertas, non eam fieri miltionem generis, ut quis inde procreatus possit Levita censeri. Scitum est enim Ebraici juris, in Thalmude sæpe traditum, familiam maternam, neque appellari familiam, neque esse, & deficiente mascula prole, superstitionibus licet filiabus, genus interire.

Orig. Tract. 16. in Matth. Basil. De hum. Christi gener.

Suid. in leonib.

Ebr. 7. 13, 14.

VI. At futile est quod objicitur ex his verbis Epistolæ ad Galatas: *Misit Deus Filium suum factum ex muliere*: ἠγάπησεν ὁ θεὸς τὸν υἱὸν ἑαυτοῦ ἃν ἔγεννησεν ἐκ θυνος. Quasi Paulus postremam hanc dictionem eo sensu adhibuerit, quo Virgini opponitur: quemadmodum & in priore ad Corinthios palam adhibuit dicens: *μηκέτι εἶμι ἢ ἡ γυνὴ ἢ ἡ παρθένος*. At res aliter se habet; nam sexum tantum & naturam denotat ea vox priore loco, ut & alias sæpe, & ad integras vitiatasque feminas ex æquo congruit. *Naturale vocabulum est femina*, inquit Tertullianus: *naturalis vocabuli generale mulier: generalis etiam speciale virgo, vel nupta, vel vidua, vel quot etiam ætatis nomina accedunt*. Quorum hæc sententia est, dictionem *Femina*, hominum & brutorum esse communem; dictionem *Mulier*, generalem esse, & ad virgines, nuptas, & viduas pertinere. Quod probat subinde ex his secundi capituli Genesios: *Et edificavit Dominus Deus costam, quam tulerat de Adam, in mulierem, & adduxit eam ad Adam*. Illic enim Eva *mulier* appellatur, Ebraice *חַוָּה*, Græce *γυνή*, priusquam Adamo traderetur. Probat & ex Gabrielis salutatione; nam cum conceptum Mariæ & partum salva virginitate sponderet, ait nihilominus, *Benedictus tu in mulieribus*. Observatum est etiam Grammaticorum filiis, Græcam vocem *γυνή*, ut & Latinam *mulier*, naturam simpliciter nonnumquam significare. Utrumque vocabuli intellectum optime distinxit, ut reliquos taceam, Eustathius, cum alibi, tum præcipue in hunc versum Odysseæ, è Rhapsodia χ.

Reselluntur argumenta Adversarium.

Primum argumentum. Gal. 4. 4. 1. Cor. 7. 34. Tert. De virg. veland. c. 4.

Gen. 2. 21.

Luc. 1. 28.

δυνασθῶν ἢ γυναῖξι παρναλάσει βίαιος, ἀπὸ τοῦ ἑσθῶσι ὑπερνάσει γυναῖκα. Cum mulieribus autem ancillis vi concumbebatis, Meique viventis ambiebatis mulierem.

γυναῖκες, inquit, ἐν αὐτῷ δυνασθῶν, κατὰ τὸ φύσι σημασίον ὃν ἡ γυνή, ἢ ὅτι ἐστὶν ἀνδρῶν ἐπιζῆτις ἢ εὐθὺς ἐν τῷ ὑπερνάσει γυναῖκα, τὸ ὑπὸ ἀνδρὶ λέγει. *Mulieres ancillas dicit, juxta id quod natura significat Mulier; nempe, homines feminas. Continuo autem subjungens, Ambiebatis mulierem, eam notat quæ est sub viri potestate. Mulierem vero Plautus vocat in Curculione, quam proxime virginem dixerat. Et in Pœnulo sic filias suas virgines Hanno compellat: Adverte animam, mulieres.* Cicero in oratione De prætura urbana, Philodami Lampfaceni filiam, quæ cum patre habitabat, propterea quod virum non haberet, mulierem sæpius appellat. Ulpianus quoque Jurisconsultus libro quadragesimo quarto ad Sabinum ait *Mulieres omnes dici, quæcumque sexus feminini sunt*: & libro primo ad edictum Edilium Curulium, eam quæ propter corporis vitium mulier fieri non possit, *Mulierem* tamen appellat.

Plaut. Curcul. Act. 1. Sc. 3. v. 64, 69. Plaut. Pœn. Act. 1. Sc. 4. v. 81. L. Argumento. D. De auro legato. L. Quæritur. D. De ædilitio edicto.

VII. Nec incastigatam dimittemus Johannis Bodini calumniam, qui in quinto libro De abditis rerum sublimitium arcanis, ex Judæi persona, duo priora Lucæ capi-

Secundum argumentum.